

Verslag veldbijeenkomst Oldambt 07-07-21

Als onderdeel van het project Bodem, Biodiversiteit & Regio in het Oldambt heeft op woensdagavond 7 juli een veldbijeenkomst plaatsgevonden bij Pieter van der Burg. Binnen het project lopen sinds 2019 verschillende veldproeven in het Oldambt waarin kansrijke natuurinclusieve maatregelen worden onderzocht. Tijdens de veldbijeenkomst werden de eerste resultaten van de verschillende proeven door de deelnemende bedrijven gepresenteerd en konden geïnteresseerden met elkaar sparren over de veldproeven en hun eigen ervaringen.

Welkomsprijtje van Dirk Nigten (ANOG)

Tijdens de bijeenkomst is een bezoek gebracht aan een perceel met zomerveldbonen. Pieter is erg te spreken over het verbouwen van veldbonen, omdat het zorgt voor een ruimere vruchtrotatie, stikstof bindt in de bodem, helpt bij de bestrijding van duist en in zijn geheel een relatief makkelijk gewas is om te verbouwen. De veldbonen die hij teelt worden gebruikt als veevoer voor zijn vleeskuikens en daardoor is hij niet afhankelijk van afzetmogelijkheden. Het perceel dat bezocht werd is begin maart ingezaaid, waarbij op de helft van het perceel het ras Tiffany was gezaaid en op de andere helft het ras Cartouche. Voorafgaand aan de zomerveldbonen stond er op het perceel een groenbemester. Voor het zaaien is het perceel bespoten met glyfosaat, na het zaaien met een herbicide en tijdens de groei een keer met Prosaro. Het viel Pieter op dat het perceel intensief werd bevlogen met bijen. Bestuiving door bijen en hommels is nodig voor een goede opbrengst. Ook valt het Pieter op dat het graangewas dat volgt na de veldbonen gemiddeld een hogere opbrengst oplevert dan normaal. Hierbij lijkt het niet uit te maken of het stro van de veldbonen is afgevoerd of niet.

Pieter was tevreden over hoe de zomerveldbonen erbij stonden. Er was op dit perceel relatief weinig last van chocoladevlekkenziekte. Om een indicatie te krijgen van de hoeveelheid bonenkevers zijn voor het gewas in bloei kwam te staan verschillende kevervallen in het veld geplaatst met feromonen die bonenkevers aantrekken. Er werden maar weinig bonenkevers aangetroffen op dit perceel, waarschijnlijk door het koude voorjaar. Bonenkevers worden actief bij zo'n 22 graden. Wel was er dit jaar last van de bladrandkever, voornamelijk in percelen die last hadden gehad van vorst. Pieter verwacht dat de zomerveldbonen bij hem dat jaar ongeveer 6 ton/ha gaan opbrengen. Het saldo van veldbonen is redelijk vergelijkbaar met dat van granen. Om de teelt economisch interessanter te maken zou de opbrengst van veldbonen eigenlijk nog iets moeten verbeteren. De verwachting is dat er nieuwe rassen aankomen die een hogere opbrengst kunnen halen.

Boelo ten Have vertelt over de veldproef met grasklaver voor duistonderdrukking

Bij Boelo ten Have wordt op een perceel bij Drieborg onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om duist te onderdrukken door middel van het telen van grasklaver. Op een ander perceel wordt sinds 10 jaar gewerkt met niet-kerende grondbewerking. Dit zorgt voor een betere structuur van zijn teeltlaag, maar brengt tegelijkertijd ook problemen met duist met zich mee. Meerdere jaren achter elkaar luzerne verbouwen bleek een goede manier om duist kwijt te raken, maar luzerne was voor Boelo planningstechnisch lastig om te verbouwen,

omdat je afhankelijk bent van wanneer het verwerkt kan worden in de drogerij. In plaats daarvan experimenteert Boelo sinds 2019 met grasklaver om te kijken na hoeveel jaar deze teelt de duist uitput. Met grasklaver is hij een stuk vrijer om zelf te bepalen wanneer hij het gewas maait ter voorkoming dat de duist in bloei gaat en er zijn meer opties om de oogst lokaal af te voeren. Boelo kan pas over een paar jaar zeggen of grasklaver resulteert in een effectieve onderdrukking van duist, maar het lijkt er op dat de grasklaver gaandeweg de duist al wel iets heeft weten uit te putten. Wat betreft afzet is grasklaver een lastig gewas en dit maakt de verwachte opbrengst moeilijk om te voorspellen. De markt is erg afhankelijk van de vraag bij veehouders. Dit is afhankelijk van het weer, waarin slechte gras-jaren leiden tot een hogere vraag en een hogere prijs voor grasklaver. Voor een verzekerde afzet kunnen afspraken worden gemaakt met een lokale veehouder of de drogerij.

Als laatste vertelt Henk Smith over de veldproef die plaatsvindt in één van zijn percelen met wintertarwe. In dit perceel zijn verschillende mestsoorten toegepast. Er wordt gekeken wat het effect van deze mestsoorten is op het organische stofgehalte van de bodem en het bodemleven. Daarnaast wordt ook gekeken naar de haalbaarheid en praktische uitvoerbaarheid van het gebruik van de verschillende mestsoorten. De drie verschillende mestsoorten die met elkaar worden vergeleken zijn vaste mest, varkensdrijfmest en KAS. Als visuele indicator voor de activiteit van het bodemleven hebben katoenen onderbroeken voor enkele maanden begraven gelegen in het perceel. De mate van afbraak van de onderbroeken zegt iets over de mate van bodemactiviteit en de beschikbaarheid van stikstof in de bodem. Tegen de verwachtingen in bleek uit het experiment dat de onderbroeken die begraven waren in het stuk dat bemest was met KAS het verst waren afgebroken. De verschillen in afbraak tussen de drijfmest-onderbroek en de vaste mest-onderbroek waren nihil. Om een goed beeld te krijgen van de effecten van de mestsoorten op het bodemleven zouden de behandelingen voor meerdere jaren moeten worden herhaald. Uit de veldproef bleek ook dat er een effect was op de opbrengst. In vergelijking met drijfmest en vaste mest had het veld waarop alleen KAS was toegepast de hoogste opbrengst aan granen maar de laagste hoeveelheid stro. Daarentegen had het veld met vaste mest de laagste opbrengst aan granen maar de hoogste opbrengst aan stro. Qua inkomsten zat er daarom weinig verschil tussen de velden. Wat betreft de toepassing zijn de kosten voor KAS het hoogst omdat de aankoop vrij duur is terwijl voor drijfmest en (gangbare) vaste mest een vergoeding wordt ontvangen. Daarom wordt op de proefvelden met drijfmest en vaste mest een hoger saldo gehaald dan met KAS.

De onderbroeken die door het bodemleven zijn afgebroken.

Dit project wordt gefinancierd uit het Programma voor Plattelandsontwikkeling 2014-2020 voor Nederland (POP3). Dit programma wordt deels gefinancierd uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO).